

Gemeente Rotterdam

Gemeentewerken

Bijzondere Diensten
Bureau Oudheidkundig Onderzoek Rotterdam

Boor

Bezoekadres: Ceintuurbaan 213b; 3051 KC;
Rotterdam

Factuuradres: Gemeentewerken Rotterdam
Afdeling Financiën (BOOR)
Postbus 6633; 3002 AP Rotterdam

Contactpersoon: drs. J.M. Moree
Telefoon: (010) 4898517
Fax: (010) 4898531
E-mail: jm.moree@gw.rotterdam.nl

Ons kenmerk: U2011/ 2344

Betreft: Beoordeling B&G rapport 1087
Vrouwenpolder - Lagewei, Barendrecht
Gemeente Barendrecht (BOOR-dossier
2011001)

Gemeente Barendrecht
Gemeentehuis
t.a.v. mevrouw M. Booij
Postbus 501
2990 EA BARENDRECHT

Datum: 24 JAN 2011

Geachte mevrouw Booij,

Becker & Van de Graaf bv heeft in opdracht van de gemeente Barendrecht - team projectregie - een bureauonderzoek en een verkennend inventariserend veldonderzoek uitgevoerd in het plangebied 'Vrouwenpolder - Lagewei' in de gemeente Barendrecht. Het conceptrapport is ter beoordeling voorgelegd aan het Bureau Oudheidkundig Onderzoek van Gemeentewerken Rotterdam (BOOR), in de hoedanigheid van adviseur van de gemeente Barendrecht. De gemeente Barendrecht treedt in deze op als bevoegd gezag.

Het betreft het rapport van L. Haaring, 2011: *Vrouwenpolder - Lagewei, Barendrecht. Gemeente Barendrecht. Archeologisch bureauonderzoek & Inventariserend Veldonderzoek, verkennende fase*, Noordwijk (B&G rapport 1087, conceptversie 2 januari 2011).

Beoordeling rapport

Het BOOR adviseert de gemeente Barendrecht om het rapport goed te keuren, na de volgende (kleine) aanvullingen/opmerkingen:

- Paragraaf 2.1 Werkwijze, pagina 7. Van Staalduinen 1998 staat niet in de literatuurlijst.
- Figuur 2. De rode cirkel ontbreekt op de afbeelding.
- Paragraaf 2.4 Historische situatie en mogelijke verstoringen, pagina 11. De Polders Binnenland en Buitenland liggen ten noorden van de Zuidpolder (en niet ten zuiden).
- Paragraaf 2.6 Gespecificeerd verwachtingsmodel, pagina 13. De archeologische waarden uit de IJzertijd en Romeinse tijd worden verwacht in de Afzettingen van Duinkerke I en niet in de top van het Hollandveen.

De archeologische waarden uit de late Middeleeuwen voor 1373 (overstroming Riederwaard) worden verwacht in de top van het Hollandveen (als zich geen pre 1373 klastische afzettingen over het veen hebben gevormd) en/of in klastische afzettingen (als zich wel pre 1373 klastische afzettingen hebben gevormd op het veen).

Het hangt dus (uiteraard) van de bodemopbouw af wat je kunt verwachten: wel of geen Afzettingen van Duinkerke I en/of Afzettingen van Duinkerke III (pre 1373 overstromingsdek) tussen het Hollandveen en het overstromingsdek van 1373 en later.

- Paragraaf 3.3.3 Archeologische indicatoren, pagina 15. De houtskool in de top van het Hollandveen is zeer waarschijnlijk in de Late Middeleeuwen te dateren.

Vervolgonderzoek

Voorts adviseert het BOOR om de in het rapport geformuleerde aanbeveling om in het plangebied Vrouwenpolder - Lagewei vervolgonderzoek uit te voeren niet over te nemen. Het BOOR is van mening dat de resultaten van het onderzoek geen aanleiding geven tot het

uitvoeren van een vervolgonderzoek; de kans dat waardevolle archeologische waarden verloren zullen gaan bij de komende inrichtingswerkzaamheden wordt door het BOOR als zeer laag ingeschat. De geplande bouw- en inrichtingswerkzaamheden kunnen worden uitgevoerd zonder verdere archeologische bemoeienis.

Bovenstaand advies wordt met de volgende argumenten onderbouwd:

- De aangetroffen 'Oudere afzettingen van Duinkerke' betreffen een oudere fase van de Afzettingen van Duinkerke III (het overstromingsdek van 1373 en later is de jongere fase).
- Er zijn dus geen Afzettingen van Duinkerke I aangetroffen. Dit houdt in dat de kans op de aanwezigheid van archeologische waarden uit de IJzertijd en Romeinse tijd klein is.
- Uit onderzoek in de omgeving van het plangebied blijkt dat de archeologische potentie van de oudere fase van de Afzettingen van Duinkerke III in dit deel van de Zuidpolder laag is. Weliswaar worden er regelmatig archeologische indicatoren in aangetroffen, maar het gaat dan om verspoeld materiaal. Waarschijnlijk is de laag te interpreteren als een pre 1373 overstromingsdek.
- Blijft over de top van het Hollandveen. In de helft van de boringen is erosie van de top van het veen vastgesteld; slechts in twee boringen is erosie van de top van het veen uitgesloten. In de overige boringen kan erosie van het veen niet worden bevestigd, noch ontkracht. Waarnemingen aan de hand van gravend onderzoek van het BOOR in de omgeving in gebieden met een met het plangebied Vrouwenpolder - Lagewei door booronderzoek verkregen vergelijkbaar beeld leert dat de ondergrond eigenlijk altijd is verstoord door erosie als gevolg van overstromingen. Dat is op grote schaal geschied gedurende de overstromingen van de Riederwaard in 1373-1375, maar ook bij een eerdere inundatie van het gebied in de Late Middeleeuwen voor 1373. Het looppniveau uit de Late Middeleeuwen voor 1373 (of dat nu de top van het Hollandveen is of de top van een voor 1373 gevormd klastisch pakket) is hierbij verdwenen; alleen de onderste delen van eventuele grondsporen zoals kuilen, greppels, constructiehout en dergelijke kunnen nog aanwezig zijn.

Toevalsvondsten

Zoals vermeld in het rapport van Becker & Van de Graaf bv dient er altijd rekening gehouden te worden met zogenaamde toevalsvondsten bij de geplande bouw- en verdere inrichtingswerkzaamheden. Hiervan dient men op basis van de Monumentenwet 1988 het bevoegd gezag te informeren.

Wij gaan ervan uit dat u als bevoegd gezag reageert richting opdrachtgever en uitvoerder van het onderzoek.

Graag ontvangt het BOOR een exemplaar van het definitieve rapport (digitaal en analoog).

Met een vriendelijke groet,
hoogachtend,

DE ALGEMEEN DIRECTEUR VAN GEMEENTEWERKEN
(voor deze)

drs. A. Carmiggelt
hoofd BOOR